

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Bydgoszcz, dnia 13 lutego 2026 r.

Poz. 900

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE WNK.IV.4131.8.2026 WOJEWODY KUJAWSKO-POMORSKIEGO

z dnia 21 stycznia 2026 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436)

stwierdzam nieważność

§ 3. uchwały nr XIV/159/2025 Rady Gminy Osiećnicy z dnia 16 grudnia 2025 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Osiećnicy na lata 2025-2028.

Uzasadnienie

W dniu 16 grudnia 2025 r. Rada Gminy Osiećnicy działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), oraz art. 87 ust. 1, ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1292), podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Osiećnicy na lata 2025-2028. Uchwała wpłynęła do organu nadzoru 22 grudnia 2025.

Zawiadomieniem z 16 stycznia 2026 znak: WNK.IV.4131.8.2026 organ nadzoru wszczął postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały. W wyznaczonym terminie wójt gminy nie ustosunkował się do przedstawionych w zawiadomieniu zarzutów.

Organ nadzoru podtrzymuje stanowisko zawarte w zawiadomieniu o wszczęciu postępowania nadzorczego.

W trakcie oceny legalności uchwały, organ nadzoru stwierdził, że została ona podjęta z naruszeniem prawa zakresie § 3, w którym Rada Gminy Osiećnicy określiła termin wejścia w życie uchwały w sposób przewidziany w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1461) tj. właściwy dla aktów normatywnych zawierających przepisy powszechnie obowiązujące: "Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego".

W ocenie organu nadzoru Rada Gminy Osiećnicy w sposób nieuprawniony przyjęła, że przedmiotowa uchwała stanowi akt prawa miejscowego, którego wejście w życie uzależnione jest od uprzedniej publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Należy podnieść, że gminne programy opieki nad zabytkami stanowią zespół postulatów zmierzających do zachowania znajdujących się na terenie gminy zabytków w jak najlepszym stanie, zapewnienia odpowiedniego wyeksponowania zabytków i zwiększenia ich atrakcyjności dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych. Jednak ich moc wiążąca ograniczona jest do organu wykonawczego, względnie podmiotów wewnątrz struktury organizacyjnej danej jednostki samorządowej. Postanowienia zawarte w takim programie nie mogą stanowić podstawy rozstrzygnięć władczych w stosunku do podmiotów znajdujących się na zewnątrz aparatu administracji publicznej. Istotną cechą jest również ich dezaktualizacja, gdyż okres obowiązywania niniejszego programu wynosi 4 lata (art. 87 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami), co także odróżnia je od aktów prawa miejscowego. Natomiast

określony w art. 87 ust. 4 cytowanej ustawy wymóg ogłoszenia programu w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie przesądza o powszechnie obowiązującym charakterze. W wojewódzkim dzienniku urzędowym ogłasza się bowiem także inne akty prawne, jeżeli tak stanowią przepisy szczególnie (art. 13 pkt 10 cytowanej wyżej ustawy), którym w tym przypadku jest art. 87 ust. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W kontekście powyższego, organ nadzoru zauważa, że uchwała dotycząca programu opieki nad zabytkami nie jest aktem normatywnym w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, nie jest też aktem prawa miejscowego wymienionym w art. 40 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym, nie zawiera również norm o charakterze abstrakcyjnym i generalnym.

Uchwała winna wejść w życie z dniem podjęcia i na podstawie normy zawartej w art. 87 ust. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w związku z art. 13 pkt. 10 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych zostać ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Sam „program opieki nad zabytkami” jest tylko i wyłącznie aktem kierownictwa wewnętrznego. Nie będzie on stanowił podstawy do podejmowania decyzji wobec osób trzecich, nie będzie także źródłem jakichkolwiek roszczeń tych podmiotów względem gminy. Program to plan, określający cele i kierunki działań oraz zadania w zakresie ochrony zabytków, opieki nad nimi, a także warunki i sposób ich realizacji. Zawiera więc on pewne wytyczne dla gminy podejmującej działania służące szeroko pojętej „opiece nad zabytkami”.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie, w wyroku z dnia 11 lutego 2016 r., sygn. akt II SA/OI 1412/15 jednoznacznie przyjął: „program opieki nad zabytkami ma zatem charakter aktu planowania, aktu polityki gminnej, który powinien kształtować politykę samorządową (...) Z uchwały w sprawie programu opieki nad zabytkami nie można wyprowadzić norm generalnych i abstrakcyjnych, które są cechą aktów prawa miejscowego. Charakter generalny posiadają bowiem normy, które określają adresata poprzez wskazanie jego cech, a abstrakcyjność normy polega na tym, że jej dyspozycja określająca postępowanie adresata ma zastosowanie w wielu, powtarzalnych okolicznościach, nie zaś w jednej konkretnej sytuacji (...) Skoro zatem program opieki nad zabytkami nie stanowi aktu prawa miejscowego, to nie można do niego zastosować przepisu art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172 ze zm.), który stanowi, że akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy. Przepis ten warunkuje bowiem możliwość wejścia w życie aktu normatywnego od ogłoszenia go w dzienniku urzędowym, dodatkowo określając termin 14-dniowy od daty publikacji”. Podobne stanowisko zajął WSA w Łodzi w wyroku z dnia 11 stycznia 2023 r. sygn. akt II SA/Łd 612/22 publ. LEX nr 349914.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że badana uchwała wchodzi w życie na zasadach ogólnych tj. z dniem podjęcia przez radę gminy. Nie istnieje natomiast żadna regulacja prawna uzależniająca wejście w życie tego typu aktów prawnych od ich publikacji w dzienniku promulgacyjnym. W tej sytuacji wyeliminowanie § 3 przedmiotowej uchwały powoduje, że uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i na podstawie art. 87 ust. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami powinna zostać ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego, co też uczyniono (Dz.Urz.Woj.Kuj.-Pom. z 2026 poz. 173).

W tym stanie rzeczy stwierdzenie nieważności § 3 przedmiotowej uchwały należy uznać za konieczne i uzasadnione, w pozostałym zakresie uchwała obowiązuje i pozostaje w obrocie prawnym.

Na powyższe rozstrzygnięcie przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy, za pośrednictwem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego ul. Jagiellońska 3 85-950 Bydgoszcz, w terminie 30 dni od dnia doręczenia.

Na powyższe rozstrzygnięcie przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy za pośrednictwem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego ul. Jagiellońska 3, 85-950 Bydgoszcz, w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

Wojewoda Kujawsko-Pomorski

Michał Szybel